

[Hjortnæs.]

borg har opnået meget gode resultater. Det rejser det spørgsmål, om man ikke bør forsøge at påbegynde undervisningen på et forholdsvis tidligt alderstrin og derved opnå det naturlige, at børnene lærer at tale, medens de endnu er børn.

Det forslag, som her foreligger, om gratis ambulante behandling, åbner store muligheder på disse områder. Det foreslås videre, at tilsvarende regler finder anvendelse på svære tilfælde af ordblindhed og læsesvaghed. Det fremgår af den højtærede ministers fremsættelse, at undervisningen på disse områder hidtil langt fra har været tilfredsstillende. Rammerne på statens institut for talelidende er sprængt, og der er et stadigt stigende antal på ventelisterne, et så højt tal som 1 204 pr. 1. oktober 1953.

Ligeledes fremgår det klart, at den nuværende ordning, hvor hjælp kun ydes i trangstiltfælde efter skøn af de forskellige kommuners socialudvalg, er så vilkårlig og skøntet så forskelligt, at det hindrer det nærmere samarbejde med forældre og hjem og derfor bevirker, at ambulante behandling kun foregår i alt for få tilfælde. Selvom undervisningsministerens cirkulære af 26. juni 1943 om særundervisning i folkeskolen for ordblinde og læsesvage har været af meget stor betydning og der af mange skolemyndigheder og interesserede lærere er nået gode resultater, så er denne lovgivning jo ikke obligatorisk før 1. april 1958. Langt de fleste kommuner har ikke nogen form for særundervisning, og de kommuner, der ikke opretter centralskoler, vil vel meget vanskeligt kunne få de fornødne sagkyndige lærere. Men jeg er helt enig i, at denne form for særundervisning bør fortsættes, og mener, det er rigtigt, som det foreslås, at når det drejer sig om skolesøgende børn, skal socialministeren i samarbejde med undervisningsministeren forsøge, om ikke det er muligt at få en af kommunens lærere uddannet til at varetage særundervisningen. Ambulante behandling eller undervisning har efter min opfattelse den meget store betydning, at det kan medvirke til, at den store venteliste for optagelse på statens institut for talelidende delvis kan bringes ud af verden, at børn kan bevares i det milieu, hvor de er vant til at leve, og kan blive fri for den hårde belastning, det kan være for et barn at

blive sendt væk fra sin far og mor. Det, som for mig er meget vigtigt, er, at man derigennem når en meget nær tilknytning til hjemmet, og at forældrene i mange flere tilfælde vil komme og bede om et samarbejde på disse områder.

Jeg er indforstået med, at når staten skal afholde alle udgifterne ved en sådan form for undervisning eller behandling, må det ske efter henvisning og godkendelse af statens institut for talelidende, men dette må efter min opfattelse ikke gøres sværere, end at en læge og instituttets rejseinspektører må kunne afgøre sagerne med en vis appelret til instituttet, hvis nogen skulle få afslag, uden at vedkommende selv kan forstå hvorfor.

Jeg tror ikke, at der på baggrund af dette forslag vil blive vanskeligheder med at få myndigheder, læger, lærere eller andre, der kommer i forbindelse med talelidende, til at afgive indberetning til statens institut. Jeg tror i det hele taget, at den ordning, der foreslås her, hvorefter undervisningen er gratis for alle uden hensyn til økonomiske forhold, vil skabe en helt anden moral på disse områder. Det vil også være medvirkende til, at man på dette vigtige område undervisningsmæssigt kommer i overensstemmelse med forholdene på andre områder. Dette, at der skulle udfyldes og skrives store ansøgningsskemaer for at få hjælp, og at man skulle få sine naboer eller bekendte til at afgive erklæringer om, hvorvidt man var trængende, har altid været medvirkende til, at mange har holdt sig tilbage til skade for det barn, det drejede sig om, og har været medvirkende til at skabe meget store samfundsmæssige problemer. Derfor er det vigtigt, at sådanne udgifter er samfundsudgifter.

Dertil kommer, at nyordningen uden tvivl vil skabe et mere effektivt samarbejde mellem forældrene og taleinstitutterne. Jeg synes derfor, det er fuldstændig rigtigt, at der, således som det forudsættes i bemærkningerne til lovforslaget, nu skal være to fuldstændig selvstændige institutter med hver sit opland.

Jeg skal med disse bemærkninger tillade mig at anbefale det foreliggende lovforslag til det høje tings velvillige behandling, og jeg kan på min gruppes vegne give tilsagn om vor fulde indsats i forsøget på, at loven